

Ege Coğrafya Dergisi
Aegean Geographical Journal

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/ecd>

e-ISSN: 2636-8056

Received: 10 March 2025 | Accepted: 12 May 2025

DERGİPARK'TA YAYINLANAN AFET KONULU MAKALELERİN ANALİZİ¹

Analysis of Disaster Articles Published in Dergipark

Nalan ALTAY

Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

Manisa-Türkiye

nalankad@hotmail.com

Abstract

This study aims to examine the interdisciplinary distribution of articles on disasters published on the DergiPark platform in Turkey between the years 2015-2024 and to evaluate research in the field of geography in terms of various variables. In countries like Turkey with a high disaster risk, the main problem of the research is which disciplines the research on disasters is concentrated in and on which plane they are addressed from a geographical perspective. The method of the study is based on the content analysis of the articles obtained from the searches made with the keyword "disaster" on the DergiPark platform. The study was designed as a case study, which is a qualitative research method. The research was limited to the studies conducted between the years 2015-2024. The obtained data were classified according to the disciplines of public administration, engineering, health sciences, geography, education, psychology, and history; studies on disasters in each discipline were presented with numerical data. It was observed that academic studies on disasters were concentrated in the fields of public administration, health sciences, education, and engineering, respectively. Disaster studies conducted in the field of geography largely focus on climatological and ground-based disasters; Studies in fields such as social geography, biological disasters and historical geography are limited. When studies on the spatial effects of disasters are examined, it is determined that the issues are mostly addressed at the local level and that the number of studies on the preparation phase of disaster management processes is higher. In this context, it has been revealed that research in the field of disaster management in Turkey has a multidisciplinary structure; studies in the field of geography are particularly concentrated at the local level and in the preparation phase. In the field of disaster management, further research on other stages, in addition to intervention and recovery processes, and increasing interdisciplinary studies will make significant contributions to the field.

Keywords: Disaster, geography, disaster management, DergiPark

Öz

Bu çalışma, Türkiye’de DergiPark sitesinde 2015-2024 yılları arasında yayımlanan afet konulu makalelerin disiplinler arası dağılımını incelemeyi ve coğrafya alanındaki araştırmaları çeşitli değişkenler açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Afet riski yüksek olan Türkiye’de, afet konulu araştırmaların hangi disiplinlerde yoğunlaştığı ve coğrafi bakış açısıyla hangi düzlemde ele alındığı araştırmanın temel problemini oluşturmıştır. Çalışmanın yöntemi ise, DergiPark internet sitesinde “afet” anahtar kelimesiyle yapılan taramalardan elde edilen makalelerin içerik analizine dayanmaktadır. Çalışma nitel bir araştırma yöntemi olan durum çalışması olarak desenlenmiştir. Araştırma, 2015-2024 yılları arasında yapılan çalışmalarla sınırlandırılmıştır. Elde edilen veriler, kamu yönetimi, mühendislik, sağlık bilimleri, coğrafya, eğitim, psikoloji, tarih disiplinlerine göre sınıflandırılmış; her disiplinin afetlerle ilgili çalışmaları sayısal verilerle sunulmuştur. Afet konulu akademik çalışmaların sırasıyla kamu yönetimi, sağlık bilimleri, eğitim ve mühendislik alanlarında yoğunlaştığı görülmüştür. Coğrafya alanında yapılan afet konulu çalışmaların klimatolojik ve yer kökenli afetlere odaklandığı; sosyal coğrafya, biyolojik afetler ve tarihi coğrafya alanlarında yapılan çalışmaların sınırlı sayıda kaldığı görülmektedir. Afetlerin mekânsal etkilerine yönelik çalışmalar incelendiğinde çoğunlukla afet konularının yerel düzeyde ele alındığı gözlenmiştir. Ayrıca afet yönetim süreçlerinden hazırlık aşamasına yönelik çalışmaların daha fazla sayıda olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Türkiye’de afet yönetimi alanındaki araştırmaların çok disiplinli bir yapıya sahip olduğu; coğrafya alanındaki çalışmaların ise yerel düzeyde ve hazırlık aşamasında yoğunlaştığı ortaya konmuştur. Afet yönetimi alanında, müdahale ve iyileştirme süreçlerinin yanı sıra diğer aşamaların daha fazla araştırılması ve disiplinler arası çalışmaların artırılması alana önemli katkılar sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Doğal afet, Coğrafya, Afet yönetimi, DergiPark

¹ Bu araştırma 6. Uluslararası Coğrafya Eğitimi Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Doğal afet türleri meydana geldikleri sahanın coğrafi özelliklerine göre değişebilir; hatta aynı türdeki afetler farklı bölgelerde farklı etkiler yaratabilir. Doğal afetlerin yol açtığı sorunlar ise yalnızca fiziki coğrafyayı etkilemez; insanlar üzerinde psikolojik, sosyolojik, ekonomik ve kültürel etkiler de bırakır. Afetlerin toplumsal ve ekonomik yapılar üzerindeki olumsuz sonuçları göz önüne alındığında, afet yönetimi stratejilerinin etkinliği büyük bir önem kazanmaktadır. Afet öncesi ve sonrası süreçlerde gerçekleştirilecek uygulamaların ortaya konması toplumun afetlere karşı dirençli hale gelmesine önemli katkılar sağlayabilmektedir. Doğal olayların afete dönüşmesi, genellikle toplumların bu risklerle başa çıkma yöntemlerini geliştirememesi durumunda gerçekleşmektedir (World Disasters Report, 2009). Bu bağlamda, hem toplumun hem de kurumların afet bilincini sürekli ve dinamik bir şekilde geliştirmesi gerekmektedir. Afet bilinci ve hazırlığı, bireylerin ve toplumun güvenli yaşam kültürünün önemli bir parçasıdır (AFAD, 2013). Bu süreç sürdürülebilir kalkınmanın da önemli bir bileşenini oluşturmaktadır.

Yer kökenli doğal afetler (jeolojik afetler), depremler, volkanik patlamalar ve kütle hareketleri ve heyelan, tsunami, olaylarını içermekte; bu olaylar yer şekillerini değiştirebilmektedir. Meteorolojik afetler (klimatik afetler) ise depremlere kıyasla insanlığı etkileyen en tehlikeli doğal afet türlerini içerir (Sever, 2019). Bu afetler sel, kasırga, çığ, kuraklık, ekstern hava olayları gibi atmosferde meydana gelen olaylardır. Biyolojik afetler ise salgın hastalık ve böcek istilaları şeklinde kategorize edilir (Mata-Lima vd., 2013).

Afet yönetimi yaklaşımlarına bakıldığında, özellikle 1990'lı yılların başına kadar, çoğunlukla afet sonrası müdahalelere odaklanan ve "geleneksel" olarak adlandırılan bir yönetim anlayışının egemen olduğu görülmektedir. 1979 Three Mile Island nükleer tesis kazası, 1980 St. Helens Volkanı'nın patlaması, 1984 Bhopal kimyasal kazası gibi olaylar, geleneksel afet yönetimi anlayışının yetersizliklerini gözler önüne sermiştir (Tierney vd, 2001). 1990'lı yıllardan itibaren afet yönetiminde bütüncül bir yaklaşım benimsenmiş; afetlerin yol açtığı olumsuzlukları en az seviyeye indirmek için afete hazırlık süreçleri afet yönetim anlayışına dahil edilmiştir (Kahraman, vd, 2021). Günümüzde, "afet öncesi", "afet anı ve afet sonrası" faaliyetlerinin afet yönetiminde etkili yöntem olduğu düşünülmektedir (Demirci & Karakuyu, 2004). Afet öncesi risk yönetimi, risk azaltma ve hazırlık aşamalarını içermektedir (Karagel, 2019). Risk azaltma süreci afetlerin ortaya çıkaracağı olası sonuçları ön görerek bunları minimize etmeye yönelik çalışmaları içerir; hazırlık aşaması ise afet meydana gelmeden önce alınan tedbirleri kapsar (Ada, 2013). Afet kriz yönetimi, afet anında bireysel davranış ve korunma ile kayıp ve hasarların tespit edilerek en aza indirilmesi sürecini (etki analizi, müdahale) içerir (Kadioğlu, 2018). Afet sonrası ise, afetten etkilenen sahanın iyileştirilmesi ve yeniden inşası için yapılan çalışmaları (iyileştirme ve yeniden yapılandırma) ve denetleme görevlerini kapsayan süreçlerinden oluşur (Karagel, 2019).

Genellikle kesin zamanı tahmin edilemeyen doğal afetler, aniden gelişmektedir. Türkiye, konumu ve jeolojik geçmişi nedeniyle farklı büyüklükteki doğal afetlere çokça maruz kalmış ve gelecekte de bunlarla karşılaşma riski yüksek bir ülkedir. Bu nedenle Türkiye'de afetlere yönelik yapılan bilimsel çalışmaların içerik ve kapsamı önemli görülmüştür. Türkiye'de doğal afet konusunu içeren çok sayıda çalışma olduğu bilinmektedir. Bu çalışmaların analizine yönelik gerçekleştirilen araştırmalardan biri, Erkal vd'ne aittir (2011). Bu çalışmada Türkiye'de afet yönetimi üzerine yazılan lisansüstü tezler incelenmiş ve mevcut akademik eğilim ortaya konmuştur. Yerli (2023) ise 2002-2023 yılları arasında yapılan 282 çalışmayı incelemiştir Araştırmacı yaptığı analiz sonucunda en fazla araştırmanın yüksek lisans düzeyinde yapıldığını, çalışmaların acil durum ve afet yönetimi ana bilim dallarında yoğunlaştığını bulmuştur. Aynı araştırmada afet konulu çalışmaların ağırlıklı olarak nicel yöntemler kullanılarak yapıldığını ve yayım yılının 2019-2020 yıllarında yoğunlaştığını tespit etmiştir. 2000-2023 yılları arasında Türkiye'de afet yönetimi konulu 160 lisansüstü tezi bibliyometrik olarak inceleyen Topçu & Ataoğlu ise (2023) en sık çalışılan temaların deprem, risk yönetimi, AFAD - sivil toplum kuruluşları, coğrafi bilgi sistemleri ve afet eğitimi olduğunu belirlemiştir. Koç vd (2020) ise 2005-2020 yılları arasında afet eğitimi üzerine yapılan 67 çalışmayı inceleyerek, çalışmaların çoğunlukla bilgi düzeyini ölçmeye odaklandığını bulmuştur. Araştırmacı incelediği çalışmalarda okul öncesi ile özel bireylere yönelik çalışmaların sayıca az olduğuna da dikkat çekmiştir. ULAKBİM ve YÖKTEZ veri tabanlarında afet iletişimi alanında yapılan çalışmaları Sarıhan (2024) incelemiş ve bunların çoğunun deprem konusuyla ilişkili olduğunu belirtmiştir. Çelik v.d (2018) ise Türkiye'de afet tanımları konusunda eksikliklerin, uluslararası bir dil birliğinin olmayışı nedeniyle tutarsızlık yarattığını

ortaya koymuştur. Ayrıca ilgili çalışmada Doğu Anadolu, Karadeniz ve Ege bölgelerinde sıkça görülen sel, fırtına, çığ ve şiddetli kış koşulları gibi afetlerin, son 30 yılda ciddi can ve mal kayıplarına yol açtığı vurgulanmıştır. Mevcut çalışmaların belirli alanlara yönelerek konu ile ilgili yapılan çalışmaları analiz ettiği ortaya çıkmıştır. Bu araştırmada ise doğal afet konulu makaleler ele alınarak bunların disiplinlere dağılımı ele alınmış; daha sonra coğrafya ve coğrafya eğitimi alanında yayınlamam makaleler coğrafi bir bakış açısıyla analiz edilmeye çalışılmıştır. Bu açıdan alandaki boşluğu doldurması beklenmektedir.

Doğal afet olgusu disiplinler arası bir konu olması nedeniyle DergiPark'ta konuyla ilgili yayınlanan makalelerin farklı disiplinler tarafından ele alındığı görülmektedir. Bu çalışma, DergiPark'ta yayımlanan afet konulu makalelerin disiplinlere dağılımını analiz ederek, konu hakkında yapılan çalışmaların disiplinlere dağılımını ortaya koymuştur. Öte yandan DergiPark'ta coğrafya alanında yayımlanan afet konulu makalelerin konu dağılımı, coğrafya ve coğrafya eğitimi açısından kapsamını incelemek araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Çalışma, coğrafya disiplini içerisinde afet konulu makalelerin içeriğinin, kapsamının, afet yönetim süreçleri açısından dağılımının ortaya konması; aynı zamanda alandaki boşlukların tespit edilmesi bakımından önemli bir araştırma olarak görülmektedir.

Araştırmanın problem cümlesi “2015-2024 yılları arasında DergiPark'ta afet konusunda yayımlanan çalışmaların içerikleri nasıldır?” Alt problemleri ise

1. 2015-2024 yılları arasında DergiPark'ta afet konusunda yapılan çalışmaların disiplinlere dağılımı nasıldır?
2. 2015-2024 yılları arasında DergiPark'ta siteminde coğrafya alanında yayımlanan makalelerin alt disiplinlere dağılımı nasıldır?
3. 2015-2024 yılları arasında DergiPark'ta Coğrafya ve Coğrafya eğitimi alanında yapılan çalışmaların mekansal dağılımı nasıldır?
4. 2015-2024 yılları arasında DergiPark'ta Coğrafya ve Coğrafya eğitimi alanında yapılan çalışmaların risk alanlarına dağılımı nasıldır?
5. 2015-2024 yılları arasında DergiPark'ta Coğrafya ve Coğrafya eğitimi alanında yapılan çalışmaların afet yönetim süreçlerine dağılımı nasıldır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada, Türkiye'de bilimsel yayınlara dijital ortamda erişimi sağlayan DergiPark sistemindeki elektronik dergiler, afet konulu çalışmalar bakımından 2015-2024 yıllarını kapsayacak şekilde incelenmiştir. Çalışmanın son 10 yılda yayınlanan makaleler ile sınırlandırılmasının nedeni afet konusu hakkında güncel yaklaşımları ortaya koymaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi uygulanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yaklaşımı ile analiz edilmiştir. Çalışma bir durum çalışmasıdır. Durum çalışması, sınırlı bir veya birkaç durumu, gözlem, görüşme ve doküman gibi veri toplama araçlarıyla derinlemesine inceleyerek durum ve temaları tanımlayan bir nitel araştırma yöntemidir (Creswell, 2007).

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri kaynağı DergiPark sistemine kayıtlı elektronik dergilerdir. 2015-2024 yılları arasında yayımlanan dergiler, DergiPark sisteminden taranarak elde edilmiştir. Daha sonra bu dergiler “afet” anahtar kelimesi ile taranmış ilgili tarihlerde toplam 951 makaleye ulaşılmıştır. Bu çalışmaların 83'ünün coğrafya ve coğrafya eğitimi alanında yapıldığı görülmüştür.

2.3. Verilerin Analizi

Veri analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemle araştırmacı, benzer ifadeleri kavramsallaştırır, belirlenen temalar doğrultusunda bir araya getirir ve anlaşılır bir biçimde düzenleyerek yorumlar (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmacı daha sonra temalara uygun kategoriler oluşturur; bu kategoriler, daha önce yapılan çalışmalar, kuramlar veya deneyimlere dayanarak gerçekleştirilir (Büyüköztürk vd., 2018). Kategorilerin oluşturulmasında öncelikle çalışmaların disiplin alanları (Kamu yönetimi, siyaset bilimi, sağlık-tıp,

mühendislik, eğitim vb.), yayınlandıkları dergiler ve çalışma başlıkları esas alınmıştır. Sınıflandırılan dergiler, disiplinler arası farklılıklar açısından analiz edilmiştir. Bu süreçte Tıp, Afet yönetimi, Ekonomi, İletişim, Psikoloji, Güvenlik, Eğitim, Coğrafya, Tarih, Sosyoloji, Mühendislik, Hukuk ve Lojistik kategorilerine ulaşılmıştır. Kategorilere ait kodlar aşağıda belirtilmiştir.

Sağlık/Tıp: Toplum sağlığı, çevre sağlığı, yaşlılık, hemşirelik, hayvan sağlığı, acil yardım, ilk yardım, sağlık hizmetleri, kadın sağlığı, özel gereksinim, engelli, çocuk sağlığı, kimliklendirme, güvenli hastane.

Afet Yönetimi: Siyaset, kamu yönetimi, karar verme, müdahale, iyileştirme, itfaiye, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, afet hazırlık, tedbir, sosyal yardım, risk yönetimi, mevzuat, afet hazırlık, acil durum planları, koordinasyon, afetle mücadele planı, ön görülebilirlik, toplanma alanları, insansız hava araçlarının kullanımı, etik, risk değerlendirme, AFAD, yapay zeka kullanımı, tehlike analizi, risk azaltma, mücadele politikaları, toplanma alanları, geçici konutlar, gönüllülük, UMKE, kalıcı konutlar, mülki idari amirler, risk algısı, koordinasyon, erken uyarı, kıtlık riski, kurum sal çalışmaları.

Mühendislik: Çevre, teknoloji, kent, barınma, yerleştirme, yerleşme, barınma alanı seçimi, yıkım, kentsel direnç, mimari, sürdürülebilir kent, çevresel etki, konut tasarımı, beton, geri dönüşüm.

Lojistik: Tedarik zinciri, tekrar kullanılabilirlik, acil durum toplanma yerleri.

İletişim: Medya, ulaşım, haberleşme, sosyal medya, dezenformasyon.

Ekonomi: Turizm, ekonomik kayıp.

Hukuk: Hasar tespit, yasa, hukuki süreç

Sosyoloji: kiracılık, seçmen davranışı, sosyo ekonomik etkiler, soyo- demografik sonuçlar, kadın, cinsiyet, göç, yardımlaşma, kırılmalık.

Eğitim: Sinema, okuryazarlık, öğretmen, öğrenci, öğretim programı.

Tarih: Arkeoloji, geçmişte yaşanan çeşitli afetler,

Güvenlik: Kolluk güçleri, kabin, iş sağlığı,

Araştırmada coğrafya ile ilişkili olan makaleler ise coğrafya eğitimi ve coğrafya alt başlıklarından oluşmaktadır. Bu başlıklarda toplam 83 makaleye ulaşılmıştır. İncelenen makalelerde, yapılan çalışmaların sonuçları ve bulguları incelenmiştir. Analiz edilen veriler, belirlenen kategoriler çerçevesinde derlenmiş ve sonuçlar tablolarla desteklenmiştir.

2.4. Tutarlılık ve inandırıcılık

Nitel araştırmalarda tutarlılık, çalışmanın kendi kurallarına uygun olarak yürütülmesi ve toplanan verilerle ulaşılan sonuçların uyumlu olması anlamına gelir; bu uyum teyit edilebilirlik ile sağlanır. Çalışmanın inandırıcılığı ise verilerin doğasına uygun yöntemler kullanılarak sonuçların doğru sunulmasıyla artırılır (Sönmez & Alacapınar, 2019). Çalışmada ele alınan kategorilerin, afet yönetimi literatürü ve coğrafya disiplini bağlamında kapsayıcılığını teyit etmek için bir uzmanın görüşüne baş vurulmuştur. Çalışmanın birinci alt problemine ait kategorilerin oluşturulma süreci “verilerin analizi” başlığı altında açıklanmıştır. Araştırmanın diğer alt problemlerine ait kategoriler alanyazındaki araştırmalardan yola çıkarak oluşturulmuştur. Elde edilen bulgular tablolar haline getirilmiştir. Ayrıca coğrafya ve coğrafya eğitimi alanında incelenen makalelerin adları Tablo 1’de sunulmuştur. Bu süreçte tutarlılık ve inandırıcılığın sağlandığı düşünülmektedir.

Tablo 1- Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların dergilere dağılımı

Afet Konulu Çalışmaların Listesi	
Sıra	Makale Adı
1	1B ve 2B Taşkın Modellemesinin Karşılaştırılması: Fol Deresi Örneği
2	2021 Yılında Akdeniz ve Ege Bölgesinde Gerçekleşen Orman Yangınlarının Afet Kriz İletişimi Yönetimi Bağlamında İncelenmesi
3	23 Ekim 2011 Van Depreminin Tetiklediği Heyelanlar
4	25.09.2014 Tarihinde Erzin İlçalarında (Hatay) Meydana Gelen Sel ve Taşkın Oluşumunda Coğrafi Faktörlerin Değerlendirilmesi
5	29 Aralık 2016 Mersin Selinin Meteorolojik Analizi Ve İklim Değişikliği Bağlantısı
6	6 Şubat 2023 Kahramanmaraş Depremlerinin Gölbaşı Havzası'nda Sebep Olduğu Yüzey Deformasyonları ve Yerleşmeler Üzerindeki Etkileri, Adıyaman/ Türkiye
7	6 Şubat 2023 Kahramanmaraş-Ekinözü Depremi (Mw 7.6) İle İlişkili Çardak Fayı Yüzey Kırığının Tektonik Jeomorfolojisi
8	6 Şubat Depremlerinin Nüfus ve Yerleşme Üzerinde Oluşturduğu Mekansal Değişimler: Kahramanmaraş Şehri Örneği
9	6 Şubat Kahramanmaraş Depremleri İle Oluşan Kütle Hareketlerine Bir Örnek: Tepehan Heyelanı
10	6 Şubat Kahramanmaraş Merkezli Depremler Sonrasında Muş İli Ve Yakın Çevresinin Deprem Tehlikesine Yönelik Bir Değerlendirme
11	6-7 Ağustos 2018'de Elmalı İlçesinde Meydana Gelen Sel Afetinin Tarım Alanları Üzerine Etkisi
12	Afet Riski Olan Bölgelerde Yerleşim Yeri Seçiminin Önemi: Ayancık Babaçay Köyü Örneği
13	Afet Yönetiminde Coğrafya Eğitiminin Önemi
14	Afetlerde Tetikleyen Tehlikeler ve Zarar Görebilirlik
15	Ağrı İlinde Meydana Gelen Doğal Afetlerin Mekânsal ve Zamansal Analizi
16	Analitik Hiyerar+B19:B48 Şi Süreci (Ahs) İle Delibekirli (Kırıkhan/Hatay) Havzası'nın Heyelan Duyarlılık Analizi
17	Aras Nehri Havzasında Lojistik Regresyon Yöntemiyle Kayma ve Akma Tip Heyelan Duyarlılığı Değerlendirmesi
18	Bakacak Deresi Havzası'nın (Samsun) Coğrafi Analizi ve Taşkın Duyarlılığı
19	Bingöl Çayı Havzası'nın (Bingöl) Heyelan Duyarlılık Analizi
20	Bitlis Çayı Havzası'nda Çığ Oluşumuna Duyarlı Alanların Coğrafi Bilgi Sistemleri İle Tespit Edilmesi
21	Bitlis İlinin Doğal Afet Çeşitliliğinin Değerlendirilmesi
22	Bölgesel Sıcaklık ve Yağış Verilerine Göre Kazdağlı Ve Yakın Çevresinin İkliminde Öngörülen Değişiklikler (2000-2099)
23	Büyükdere Havzasına (Hizan-Bitlis) Ait Alt Havzaların Hidromorfometrik Analizlerle Taşkın Duyarlılıklarının Korelasyonu
24	Coğrafi Bilgi Sistemleri Yardımıyla Heyelan Duyarlılık Analizi: Ganos Dağı Örneği (Tekirdağ)
25	Coğrafya 4. Sınıf Öğrencilerinin "Kuraklık" Kavramıyla İlgili Bilişsel Yapılarının Belirlenmesi
26	Coğrafya Dersi Öğretim Programında Küresel İklim Değişikliği
27	Coğrafya Öğretmen Adaylarının Doğal Afetlerle İlgili Bazı Kavramlar Hakkındaki Bilişsel Yapılarının Belirlenmesi
28	Covid-19 Sürecinde Afet ve Biyolojik Afetlere Yönelik Görüşler
29	Çankırı-Ankara Karayolu Boyunca (Akyurt-Çankırı Arası) Heyelan Risk Bölgelerinin Belirlenmesi
30	Çok Zamanlı Heyelan Aktivitesinin Belirlenmesinde Jeomorfolojik Bir Yaklaşım
31	Çoklu Afet Risk Yönetiminde Tehlike ve Zarar Görebilirlik Belirlenmesi İçin Gereksinim Analizi
32	Deprem Bilincinin Oluşmasında Coğrafi Konulara Ait Sosyal Medya Paylaşımlarının İncelenmesi
33	Depremi Yaşamış ve Yaşamamış Öğrencilerin Deprem Algılarının, Metafor Analizi İle İncelenmesi
34	Doğal Afet" İçin Kavramsal Metaforların Karşılaştırmalı Analizi
35	Doğu Karadeniz Kıyı Kuşağındaki Doğal Afetlere Bir Örnek: 21 Eylül 2016 Tarihli Beşikdüzü Seli ve Heyelanları
36	Dünyada ve Türkiye'de Ortaokul Öğretim Programlarının İklim Değişikliği Eğitimi Yaklaşımına Göre Karşılaştırılması
37	Elmalı'da (Antalya) Yağışın Tetiklediği Sel Taşkın ve Çamur Akıntısı Afetlerinin Jeomorfolojik Analizi
38	Erzincan Ovası Kuzeyindeki Yerleşmelerin Yer Değiştirmesine Neden Olan Afetler: Sel, Taşkın ve Çamur Akmaları
39	Giresun'da Sel ve Taşkın Oluşumuna Neden Olan Aksu Çayı Ve Batlama Deresi Havzalarının Morfometrik Analizleri

40	Gökçeada'da Sel Afeti: 2014
41	Gökdere Havzası ve Çevresinin (Bingöl Güneybatısı) Frekans Oranı Metoduna Göre Heyelan Duyarlılık Analizi
42	Gümüşhane Şehrinde Afet ve Acil Durum Toplanma Alanlarının Coğrafi Bilgi Sistemleri Ortamında Değerlendirilmesi
43	Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Coğrafya Dersi Öğretim Programları Kazanımlarının Afet Eğitimi Açısından İncelenmesi
44	Heyelan Tetikleyici Faktörlerine Bağlı Mekânsal Hassasiyet Değerlendirmesi
45	İklim Değişikliğinin Kazdağlı ve Yakın Çevresindeki Ağaç Formasyon Alanlarına Öngörülen Etkileri
46	İklim Değişikliğinin Tarımsal Üretim ve Gıda Güvenliğine Etkileri: Bilimsel Bir Değerlendirme
47	İklim Değişikliğinin ve Değişebilirliğinin Yerel Göç ve Çatışmalardaki Rolü: Siverek-Diyarbakır (Karacadağ Yöresi) Örneği
48	İskândaki Kararsızlık: Doğal Afetler ve Kaybolan Yerleşmeler
49	İstanbul'da Ortaöğretim Öğrencilerinin Deprem Bilincinin Değerlendirilmesi
50	Kahramanmaraş Depremlerinin Demografik ve Ekonomik Etkilerinin Coğrafi Analizi
51	Kahramanmaraş Şehri Sel ve Taşkınlarının Coğrafi Analizi ve Öngörüler Araştırma Makalesi
52	Karaçam Deresi Havzası'nda Çığa Duyarlı Alanların Belirlenmesi (Trabzon, Türkiye)
53	Karadere Çayı Taşkını (Araklı -Trabzon)
54	Kars kentinde deprem hasar risk potansiyeli taşıyan alanların CBS tabanlı AHP analizlerine dayalı olarak belirlenmesi
55	Kelkit Vadisinin Aşağı Çığırında Gelişmiş Heyelanların Dağılım Deseni ve Oluşumlarını Kontrol Eden Faktörler
56	Küresel İklim Değişikliğinin Ankara İli Ana Su Kaynaklarına Olası Etkisi
57	Küresel Sıcaklık Artışının Doğal Afetler Üzerine Etkileri ve Ağrı
58	Lise Öğrencilerinin Coğrafya Dersindeki Deprem Eğitimi İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Düzce İli Örneği)
59	Ortaokul Öğrencilerine Yönelik Deprem Okuryazarlığı Ölçeği Geliştirme Çalışması
60	Ortaokul Öğrencilerinin Afet Bilinci
61	Ortaöğretim Öğrencilerinin 'Afet ve Nüfus' Kavramına İlişkin Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi
62	Öğretmen Adaylarının Doğal Afet Okuryazarlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi
63	Öğretmenlerin Deprem Kavramına İlişkin Metaforları
64	Polyelerde Hatalı Arazi Kullanımların Sebep Olduğu Afetlere Bir Örnek: 31 Ocak 2019 Kayaköy Polyesi Taşkını
65	Samsun'da Meydana Gelen 4 Temmuz ve 6 Ağustos 2012 Taşkınlarının Klimatik Analizi
66	Sayısal Yükseklik Modellerindeki Mekânsal Çözünürlük Değişkenliğinin Taşkın Tehlike Analizine Etkileri
67	Solaklı Havzası'nın (Trabzon) Heyelan Duyarlılığı ve Yerleşim Yeri Risk Analizi
68	Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Afet Bilinci ve Eğitimi
69	Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Afet Hazırbulunuşluk Seviyelerinin İncelenmesi
70	Şehir Coğrafyası ve Afet Yönetimi Bağlamında Samsun – Atakum Sel ve Taşkınları
71	Şepker Çayı Aşağı Havzası'nın (Adıyaman Batısı) Heyelan Duyarlılık Analizi
72	Taşkın Duyarlılık Analizinde Kullanılan Parametreler Üzerine Bir Değerlendirme
73	Taşkın Gözlemlenen Akarsuların Hidrolojisi (Kura Nehri Örneği)
74	Türkiye'de Ana Akarsu Havzaları Ölçeğinde Morfometrik İndislerle Sel/Taşkın Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi
75	Türkiye'de Merkez Üssü Kahramanmaraş/ Pazarcık Elbistan Olan Depremler Sonrası Gerçekleştirilen Müdahale ve İyileştirme Çalışmalarının Yerinde Değerlendirilmesi: Gözlemsel Çalışma
76	Türkiye'de Ölümcül Heyelanların Dağılım Karakteristikleri ve Ulusal Ölçekte Öncelikli Alanların Belirlenmesi
77	Türkiye'de Standardize Yağış Evapotranspirasyon İndisine (Spei) Göre Kuraklıkların Zamansal Değişimi (1951-2022)
78	Türkiye'deki Deprem Hasarlarına Dönemsel Bir Yaklaşım; 3 Dönem 3 Deprem
79	Türkiye'nin Doğu Akdeniz Kıyılarında Yıllık Toplam Yağışlarda Görülen Değişimler (1975-2006)
80	Türkiye'nin İklimsel Değişkenlik ve Sosyo-Ekolojik Göstergeler Açısından Kuraklıktan Etkilenebilirlik ve Risk Çözümlemesi
81	Uluslararası Afet Risklerini Azaltma Standartlarına Göre Coğrafya Öğretim Programı: Bir İçerik Analizi
82	Web Tabanlı CBS Uygulamalarının Afet ve Acil Durum Yönetiminde Kullanımı: Gümüşhane Şehri Örneği, Türkiye
83	Yetişkinlerin Yaşamsal Hafızaları ve Afet Bilinçleri

3. BULGULAR

3.1. Afet Konusunda Yapılan Çalışmaların Disiplinlere Dağılımı

Afet konulu çalışmaların en fazla yoğunlaştığı alan, %21,66 ile "Afet Yönetimi Stratejileri - Kamu yönetimi ve siyaset" kategorisidir. Bu kategori, afet konularının öncelikli olarak kamu yönetimi yaklaşımı çerçevesinde ele alındığını göstermektedir. Bunu sırasıyla %14,41 ile "Tıp/Sağlık Bilimleri" ve %9,67 ile "Mühendislik" alanları takip etmektedir. Çalışmaların %6,73'ü coğrafya alanında yapılmış olup, eğitim alanında yapılan çalışmaların ise %9,46 olduğu görülmüştür (Tablo 2).

Tablo 2- Afet konulu Çalışmaların Disiplinlere Dağılımı

Kategori	Sayı	%
Afet yönetimi, Kamu yönetimi ve siyaset	206	21,66
Tıp/Sağlık Bil.	137	14,41
Eğitim	90	9,46
Mühendislik	92	9,67
İletişim	72	7,57
Coğrafya	64	6,73
Sosyoloji	61	6,41
Psikoloji	52	5,47
Tarih	43	4,51
Lojistik	42	4,42
Ekonomi	33	3,48
CBS	32	3,37
Hukuk	15	1,57
Güvenlik	12	1,26
TOPLAM	951	100

3.2. Coğrafya Alanlarında Afet Konulu Çalışmaların Konu Alanlarına Göre Dağılımı

Dergipark' ta coğrafya alanında yayımlanan afet konulu çalışmaların büyük bir kısmı klimatolojik ve yer kökenli afetlere odaklanmıştır. Klimatolojik afetler kategorisinde taşkınlar, seller, iklim değişikliği ve çığ gibi doğal olaylarla ilgili çalışmalara sıklıkla yer verildiği, bu kategoride toplam 32 çalışma yapıldığı görülmüştür. Yer kökenli afetler kategorisinde 23 çalışma yer almıştır. Bu kategoride depremler, heyelanlar, kütle hareketleri yer almaktadır. Afet eğitimi konusundaki çalışmalar ise 18 tanedir. Bu çalışmaların afet bilincinin geliştirilmesi, öğretim programları, öğretmen-öğrenci görüşleri ve kavram öğretimi üzerine odaklandığı tespit edilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3- Coğrafya Alanlarında Afet Konulu Çalışmaların Konu Alanlarına Göre Dağılımı

Kategori	Sayı
Klimatolojik Afetler	32
Sel ve taşkın	21
Kuraklık ve İklim Değişikliği	8
Çığ	2
Orman Yangınları	1
Yer Kökenli Afetler	23
Heyelan	15
Deprem	8
Coğrafya Eğitimi	18
Afet Yönetimi	8
Beşeri Etkiler	2
TOPLAM	83

3.3. Coğrafya ve Coğrafya Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmaların Mekânsal Dağılımı

Araştırmada, DergiPark'ta yayımlanan coğrafya ve coğrafya eğitimi alanındaki afet konulu çalışmaların mekansal dağılımı incelendiğinde çalışmaların çoğunlukla yerel etkilere (42 çalışma) odaklandığı görülmüştür. Afetlerin bölgesel etkilerine odaklanan çalışmaların sayısının 33; küresel ölçekli etkilere odaklanan çalışmaların ise 5 olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar, afet çalışmalarında yerel ölçekteki konulara daha fazla ağırlık verildiğini, küresel düzeyde ise daha az çalışma yapıldığını göstermektedir (Tablo 4).

Tablo 4- Coğrafya ve Coğrafya eğitimi alanında yapılan çalışmaların mekânsal dağılımı

Mekânsal ölçek	Sayı
Yerel	42
Bölgesel	33
Küresel	5
TOPLAM	83

3.4. Coğrafya ve Coğrafya Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmaların Risk Alanlarına Dağılımı

Afet konulu çalışmaların risk etki alanlarına dağılımı incelendiğinde 30'unun yerleşim alanları üzerine odaklandığı tespit edilmiştir. Çalışmaların 24'ü insan faktörünü konu alırken, 8'i nehir yatağı, 7'si tarım alanı, 5'i yamaçlar, 5'i dere havzası, 2'si biyolojik çeşitlilik, 2'si bitki örtüsünü ele almıştır. Bu bulgular, afet çalışmalarında en fazla yerleşim alanlarına ve insan faktörüne odaklanıldığını, diğer coğrafi unsurların daha sınırlı olarak ele alındığını göstermektedir (Tablo 5).

Tablo 5- Coğrafya ve Coğrafya Eğitimi Alanında Yapılan Çalışmaların Risk Alanlarına Göre Dağılımı

Kategori	Sayı
Yerleşim	30
İnsan	24
Nehir Yatağı	8
Tarım Alanı	7
Vadi veya Dağ yamacı	5
Dere Havzası	5
Biyolojik Çeşitlilik	2
Bitki Örtüsü	2
TOPLAM	83

3.5. Coğrafya ve Coğrafya eğitimi alanında Çalışmaların Afet Yönetim Bileşenlerine Göre Dağılımı

Coğrafya ve coğrafya eğitimi alanında yapılan çalışmaların 48'i afete hazırlık; 25'inin risk azaltma aşamasını ele almıştır. Afet sonrası süreçlerden müdahale konusuna yönelik çalışmalar 8 iken, iyileştirme süreçlerine ilişkin yalnızca 2 araştırma olduğu tespit edilmiştir (Tablo 6).

Tablo 6- Coğrafya ve coğrafya eğitimi alanında çalışmaların afet yönetim süreçlerine dağılımı

Kategori	Sayı
Hazırlık	48
Risk Azaltma	25
Müdahale	8
İyileştirme	2
TOPLAM	83

4. SONUÇ

2015-2024 yılları arasında Dergipark'ta yer alan dergilerde yayınlanan afet konulu çalışmaların bulguları incelendiğinde, bu çalışmaların disiplinlere dağılımına yönelik önemli sonuçlar ortaya çıkmıştır. Afet yönetimi, kamu yönetimi ve siyaset alanında yapılan çalışma sayısı yüksektir (%21,66). Bu sonuç Yılmaz v.d. (2024) tarafından yapılan afet konulu lisansüstü tezlerin analizini içeren çalışmanın sonuçları ile de uyumludur. Dolayısıyla afet konusunun Türkiye'de öncelikli olarak merkezi yönetim ve yerel yönetimlerin sorumluluğunda olması kamu yönetimi alanında yapılan çalışmaların yoğunlukta olması sonucunu doğurduğu söylenebilir. Afet yönetimi süreci, afetlerin yerel imkânlarla üstesinden gelinemeyecek etkilerini azaltmak ve afet bölgesini eski haline getirmek amacıyla kamu yönetiminin tüm kaynakları ve kurumları seferber ettiği, etkin bir koordinasyon ve müdahale sürecidir (Bozkurt & Demir, 2023). Sürdürülebilir bir afet yönetimi yaklaşımı, kamu yönetimini merkeze alarak riskli alanların belirlenmesini, doğal ve sosyal koşulların göz önüne alınarak plan ve politikaların geliştirilmesini, tüm paydaşlar arasında iş birliği ve koordinasyonun sağlanmasını, bilinçlendirme ve eğitim yoluyla bu sürecin bir kültür olarak benimsenmesini gerektiren disiplinler arası bir çabayı gerektirmektedir (Karaman, 2016; D'Andrea vd., 2022). Kamu yönetimi alanından sonra afet konulu çalışmaların sırayla tıp ve sağlık bilimleri (%14,41), eğitim (%9,46), mühendislik (%9,67) ve iletişim (%7,57) alanlarında yapıldığı görülmektedir. Bu bulgu, afet yönetiminin çok disiplinli bir alan olduğunu ve farklı disiplinler tarafından çalışıldığını ortaya koymaktadır.

Coğrafya ve coğrafya eğitimi temelinde en çok araştırılan afet türü klimatolojik (atmosfer kökenli) afetlerdir. Bu kategoride sel, taşkın, iklim değişikliği, çığ gibi olaylar sıklıkla çalışılmıştır. 2023 yılında Türkiye'de 93 çığ, 830 deprem, 564 heyelan, 1,711 orman yangını ve 2,028 su baskını meydana gelirken; 2022 yılında 21,054 deprem, 18 çığ, 859 heyelan, 137 kaya düşmesi ve 450 su baskını kaydedilmiştir. 2020 yılında ise 11 çığ, 321 deprem, 107 heyelan, 17 kaya düşmesi ve 177 su baskını olmuştur (<https://www.afad.gov.tr/afet-istatistikleri>). Nitekim Çelik v.d. (2018) son yıllarda Türkiye'yi en fazla etkileyen afetlerin iklimsel, hidrolojik ve meteorolojik kökenli afetler olduğuna dikkat çekmiştir. Bulgular Türkiye'de özellikle deprem ve heyelan gibi yer kökenli afetler ile taşkın ve sel gibi atmosfer kaynaklı afetlerin görülme sıklığı nedeni ile afet konulu coğrafi araştırmaların temel odak noktası olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Koç v.d. (2020) çalışmasında da, deprem, sel ve kütle hareketleri gibi afetlerin, afet eğitimi alanında en sık incelenen konular arasında yer aldığını belirtilmiştir.

Coğrafya eğitimi alanında da afet konusunun sıklıkla çalışıldığı görülmektedir. Coğrafya eğitimi kapsamında, afetlere yönelik eğitim ve öğretim programlarının geliştirilmesi, öğrencilere afet bilincinin kazandırılması sürecine yönelik çalışmalar öne çıkmaktadır. Afet eğitimi, öğrencilerin risk algılamalarını artırarak, afetlere karşı daha hazırlıklı olmalarını sağlamaktadır (Paton & Johnston, 2001). Çalışmalar, afet eğitiminin bireylerin ve toplulukların afetlere hazırlık düzeyini artırdığını göstermektedir (Aghaei vd., 2018). Afet eğitiminin eğitim sistemiyle bütünleştirilmesi, öğretim programlarına entegre edilmesi toplumun afet bilinci kazanması ve afetlere hazırlık düzeyini artırmaktadır.

Coğrafya alanındaki afet çalışmalarının, mekânsal düzeyde coğrafi dağılımı incelendiğinde araştırmaların büyük ölçüde yerel ve bölgesel düzeylerde yoğunlaştığı görülmektedir. Küresel düzeydeki çalışmalar ise sınırlı sayıdadır. Bu durum, afetlerin coğrafi etkilerinin çoğunlukla belirli bir alanla sınırlı olmasından kaynaklanmış olabilir. Çalışmaların sınırlı bir bölgede odaklanmasının bir diğer nedeninin, fiziksel coğrafya özelliklerinin sınırlı bir alanda detaylı çalışmalar gerektirmesi ve Türkiye'nin engebeli arazi yapısının kısa mesafede değişiklik göstermesi olabilir. Yerel düzeyde yapılan ayrıntılı çalışmalar risk değerlendirme, müdahale ve iyileştirme süreçlerinde uygulanabilir afet yönetimi yaklaşımlarının geliştirilmesini kolaylaştırabilir.

Bir bölgenin yer kökenli, jeomorfolojik, hidrolojik ve klimatolojik özellikleriyle tanınması, afetin hangi bölgeleri ne ölçüde etkileyebileceğini belirlemek açısından kritik bir aşamadır (Arca, 2012). Afet çalışmalarının coğrafya disiplini içinde, en çok yerleşim alanları ve insan yaşamı üzerindeki etkilerine yoğunlaştığı görülmektedir. Dolayısı ile afet konulu coğrafya çalışmalarında afetlerin beşeri ve ekonomik boyutunun sıklıkla çalışıldığı söylenebilir. Buna ek olarak sırasıyla nehir yatakları, tarım alanları, vadiler ve dağ yamaçları da afet konulu araştırmaların odaklandığı sahalar. Uzun (2018) beşeri ve ekonomik coğrafya alanında lisansüstü çalışmaları analiz ettiği araştırmasında en fazla çalışılan alanın yerleşme coğrafyası olduğunu ortaya koymuştur. Şahin & Kahraman (2019)'da çalışmalarında yerleşme coğrafyası alt disiplininin İstanbul Üniversitesi lisans

bitirme tezlerinde en fazla çalışılan alan olduğunu belirtmiştir. Doğal afet konusunda da en fazla beşerî coğrafya alanında çalışmalar yapılması bu araştırmaların bulguları ile örtüşmektedir.

Coğrafya alanında yapılan çalışmaların büyük kısmının hazırlık ve risk azaltma süreçlerine odaklandığı ortaya çıkmıştır. Müdahale ve iyileştirme aşamalarına ilişkin çalışmaların az sayıda olması, coğrafya alanında önceliğin afet öncesi afet yönetim süreçlerine öncelik verildiği sonucunu doğurmaktadır. Etkili bir afet yönetimi için tüm paydaşlarla afet öncesi hazırlık aşamasına öncelik verilmesi afetle mücadelede önemli bir olgudur (Şahin, 2024). Ancak afet sonrası müdahale ve iyileştirme süreçlerine ilişkin yapılacak araştırmalarda verilere ulaşma zorluğu, afete maruz kalmış sahalarda çalışmanın güçlüğü gibi unsurlar da coğrafya disiplini içinde afet öncesi süreçlere odaklanılmasına neden olabilir.

Öneriler

1. Afet yönetimi çok boyutlu bir disiplin olduğundan, farklı disiplinler iş birliği yaparak risk azaltma, müdahale ve iyileştirme süreçlerine ilişkin ortak çalışmalar üretebilir.
2. Doğal afetlere ilişkin çalışmaların yerel ölçekte sınırlandırılması afet riski yüksek olan Türkiye’de ülke genelinde bütüncül afet yönetimi sürecine odaklanmayı güçleştirebilir. Afetler yalnız sınırlı bir bölgeyi değil ülke genelini etkileyen fiziki ve beşerî sonuçlar doğurmaktadırlar. Dolayısıyla farklı sahaları içeren çalışmaların karşılaştırılarak ele alınması ve afet yönetim süreçlerine bütüncül yaklaşan araştırmaların yapılması alandaki boşluğu doldurabilir.
3. Coğrafya alanında müdahale ve iyileştirme aşamalarına ilişkin kapsamlı çalışmalar yapılabilir.

Çıkar Çatışması / Conflict of Interest	Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir. <i>The authors declared no conflict of interest</i>
Finansal Destek / Funding conditions	Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmiştir. <i>The authors declared that this study has received no financial support</i>

REFERANSLAR

- Ada, S. (2013). Afetlerde Bilgi ve Teknoloji Yönetimi: G.Antep ve K.Maraş Hastanelerinde Bir Alan Araştırması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(29), 1-10.
- AFAD, *Afet İstatistikleri*, <https://www.afad.gov.tr/afet-istatistikleri> (Erişim Tarihi, 5,11,2024).
- Aghaei, N., Seyedin, H., & Sanaeinasab, H. (2018). Strategies for disaster risk reduction education: A systematic review. *Journal of Education and Health Promotion*, 7(1).
- Arca, D. (2012). Afet Yönetiminde Coğrafi Bilgi Sistemi ve Uzaktan Algılama. *Karaelmas Fen Ve Mühendislik Dergisi*, 2(2), 53-61.
- Bozkurt, Y., & Demir, T. (2023). Afet yönetiminde iletişim ve medya üzerine bir değerlendirme: kahramanmaraş merkezli depremler. *Dumlupınar Üniversitesi İİBF Dergisi*(11), 22-32. <https://doi.org/10.58627/dpuibf.1288685>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakman, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2018). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Pegem, Ankara.
- Creswell, J. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing among five approaches* (2. Baskı). USA: Sage Publications.
- Çelik, M. A., Bayram, H., & Özüpekçe, S. (2018). An assessment on climatological, meteorological and hydrological disasters that occurred in Turkey in the last 30 years (1987-2017). *International Journal of Geography and Geography Education* (38), 295-310. <https://doi.org/10.32003/iggei.424675>
- D'Andrea, A., Grifoni, P., & Ferri, F. (2022). FADM: A Feasible Approach to Disaster Management. *Development* <https://doi.org/10.1111/dpr.12633>.
- Demirci, A. ve Karakuyu, M. (2004). Afet Yönetiminde Coğrafi Bilgi Teknolojilerinin Rolü. *Doğu Coğrafya Dergisi* 9(12), 67-101.
- Diktaş Yerli, G. (2023). Sosyal Bilimler Alanında Afet Konulu Lisansüstü Çalışmaların Bibliyometrik ve Tematik Analizi. *Afet Ve Risk Dergisi*, 6(3), 961-976. <https://doi.org/10.35341/afet.1279328>.
- Erkal, T., & Değerliyurt, M. (2011). Türkiye’de afet yönetimi. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 14(22), 147-164.
- Kadioğlu, M., 2008. Küresel iklim değişikliğine uyum stratejileri. *Kar Hidrolojisi Sempozyumu Bildiri Kitabı* Erzurum, DSİ 8. Bölge Müd. Yay., 69-94.
- Kahraman, S., Polat, E., & Korkmazıyrek, B. (2021). Afet Yönetim Döngüsündeki Ana Terimler. *Avrasya Terim Dergisi*, 9(3), 7-14.
- Karagel, H. (2019). *Afet Anı ve Sonrası, Afet ve Afet Yönetimi* (Ed. Ramazan Sever). Pegem Yayınları.
- Karaman, Z. T. (2016). Afet Yönetimine Giriş ve Türkiye’de Örgütlenme. Z. T. Karaman & A. Altay (Ed.), *Bütünleşik Afet Yönetimi*. İlkem.
- Koç, H., Şeker, G., Evcı, N. & Doğan, M. (2020). Afet Eğitimi Konulu Araştırmaların İçerik Analizi Yöntemiyle Değerlendirilmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(2), 637-655.
- Mata-Lima, H., Alvino-Borba, A., Pinheiro, A., Mata-Lima, A. & Almeida, J.A. (2013). Impacts of natural disasters on environmental and socio-economic systems: What makes the difference? *Ambiente & Sociedade*, 14(3), 45-64.
- Paton, D. & Johnston, D. (2001), "Disasters and communities: vulnerability, resilience and preparedness", *Disaster Prevention and Management*, 10 (4) 270-277. <https://doi.org/10.1108/EUM0000000005930>.
- Sarıhan, Z. (2024). Türkiye’de “afet iletişimi” temalı çalışmaların bibliyometrik analizi. *Urban 21 journal*, 2(1), 10-23.
- Şahin, G., & Kahraman, M. (2019). istanbul Üniversitesi coğrafya lisans bitirme tezlerinin analizi. *R&S - Research Studies Anatolia Journal*, 2(7), 333-341. <https://doi.org/10.33723/rs.606132>
- Şahin, O. (2024). Doğal Afet Uygulamaları ve Yönetimi. *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 10(2), 218-225.
- Sever, R. (2019). *Doğal Afetler, Afetler ve Afet Yönetimi*, Pegem Yayınları.
- Sönmez, V. & Alacapınar, F.G (2019). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Tierney, K.J., Lindell, M.K. & Perry (2001). R.W. *Facing The Unexpected: Disaster Preparedness and Response in The United States*, Joseph Henry Press, Washington, D.C., ABD.

- Topçu, T., & Ataoğlu, A. (2023). Türkiye’de Afet Yönetimi ile İlgili Yapılmış Olan Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Afet Ve Risk Dergisi*, 6(4), 1388-1400. <https://doi.org/10.35341/afet.1301195>
- Uzun, F. V. (2018). Beşerî ve İktisadi Coğrafya Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi: 2008-2017. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (16), 253-281.
- World Disastrer Report*, (2009). <https://reliefweb.int/report/world/world-disasters-report-2009-focus-early-warning-early-action> (Erişim Tarihi: 10/11/2024).
- Yazıcı, Ö. & Ulu Kalın, Ö. (2018). “Doğal Afet” için Kavramsal Metaforların Karşılaştırmalı Analizi. *E-Kafkas Journal of Educational Research*, 5(1), 25-40. <https://doi.org/10.30900/kafkasegt.396396>.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Yılmaz, A., Gökarp, S., Güven, E., Eren, T. (2024). Afet Yönetimi Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Resilience*, 8(2), 223-234. <https://doi.org/10.32569/resilience.1440077>